

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v torek, dne 13. februarja 1934.

Štev. 18.

Pomen trgovine

Ena najbolj priljubljenih pesmi vseh nasprotnikov trgovstva je, da je trgovec čisto nepotreben posredovalec med konzumentom in producentom. Če tega posredovalca ne bi bilo, potem bi bilo vse ceneje in potem bi dobil producent več za svoje pridelke, konzument pa bi manj plačal za svoje potrebnosti. Tako in podobno se slišijo ta modrovanja neprestano, pa čeprav še nihče ni povedal, kako bi se mogla vršiti vsa zamenjava blaga popolnoma brez osebnega posredovanja in čeprav še ni bilo na svetu dobe, ki bi mogla brez tega posredovanja živeti.

In na to popolnoma neutemeljeno trditev grade nasprotniki trgovstva svojo še bolj neutemeljeno trditev, da se bo z nabavljalnimi zadrugami konzumentov ter prodajalnimi tvornic izločilo vsako nepotrebno posredovanje med producentom in konzumentom. Toda ta lepa bajka o koncu vsakršnega posredovanja ima to veliko hibo, da je zgrajena na popolnoma napačnih temeljih.

Prvič ni res, da izloča nabavljalna zadruga vsako posredovanje med producentom in trgovcem, temveč ona se samo mesto trgovca vrinja kot posredovalec. Kar je prej posredoval trgovec, to posreduje sedaj nabavljalna zadruga. Razlika je samo v tem, da posreduje trgovec na svoj riziko, da mora nositi vsa bremena davkoplačevalca, da mora v prosti konkurenci vzdržati tekmo z drugim, dočim nabavljalnimi zadrugami ni treba nič tvegati, ni treba plačevati vseh davkov in ni treba niti konkurirati z drugimi, ker ji je vsled njenih privilegijev krog odjemalcev vedno zagotovljen. Zato tudi vidimo, da je vpliv nabavljalnih združenj na cene minimalen in da ljudje tožijo o dragotini prav tako danes, ko imamo na stotine nabavljalnih združenj in konzumov, kakor so tožili prej, ko nisimo imeli niti ene.

Pa drugače tudi biti ne more, ker se mora tudi vsaka zadruga ravnati po trgovskih principih, ker ne more kriti svoje režije, če ne računa za svoje posredovanje običajni dobiček, če ne prodaja konzumentu dražje, kakor pa je plačala sama blago. Razlika je le v tem, da se posel v nabavljalni zadrugi vedno bolj birokratizira in da bi bila vsa trgovina birokratizirana, če bi čisto zavladovalo nabavljalo združništvo. Birokratizem pa še nikdar ni bil poceni, najmanj pa v trgovini, kjer je treba hitro odločevati in hitro sklepati. Zato tudi birokratizirana trgovina ne bi bila za prebivalstvo noben dobiček, temveč težka muka, kakor je dokazala sovjetska Rusija s svojim podržavljenjem trgovine. Mislimo, da je nauk sovjetske izkušnje tako žalosten, da ga vsakdo mora imeti dosti.

Prav tako pa je prazna trditev, da bi trgovske tvornice odpravile vsako nepotrebno posredovanje med producentom in konzumentom. Tudi one bi se le vrinile mesto trgovca kot posredovalke, toda ne zato, da pomagajo konzumentu, temveč da se polaste še skromnega dobička trgovca. In če bi šla njih pšenica v klasje, da bi ves svet preplavile s svojimi trgovinami, potem bi uvedle monopol in diktaturo v cenah, da bi ljudje kar strmeli, kako drago je posredovanje teh tvornic. Vsako blago, ki ga izdelava tvornica, bi moral kupiti konzument in za ceno, kakor bi ga diktirala tvornica. In kjer je bil prej v trgovini samostojen gospodar, ki je izbiral med posameznimi izdelki tvornic, tam bi bil sedaj le nameščenec tvornice, ki bi prodajal le to, kar bi ukazala tvornica. Seveda pa tudi ta nameščenec ne bi bil plačan tako, kakor je bil prej, ko je bila še svobodna konkurenca in tako bi imel monopol tvorniških trgovin le to posledico, da bi proletariziral srednji sloj.

Ne birokratizacija trgovine po nabavljalnih zadrugah in ne monopolizacija trgovine po tvorniških trgovinah niso ljudstvu v prid in to potrjuje zgodovina vseh časov,

ko je bilo blagostanje vsakega naroda zagotovljeno, če sta cvetela trgovina in obrt ter je propadlo blagostanje vsakega naroda,

če je propadla trgovina in nazadovale obrt. Tako uči zgodovina in tega nauka ne bo nihče obrnil na glavo!

Češkoslovaška valutna reforma

Čsl. krona se prilagodi znižanim tujim valutam — Govorice o inflaciji brez podlage — Izjava ministrskega predsednika Malypetra

Silno nazadovanje češkoslovaškega izvoza od 1. 1930. dalje, ko je padel izvoz v nekatere države tudi za 3 četrtine in več, je zahtevalo energične odredbe vlade v zaščito čsl. izvoza. Bivši finančni minister Engliš je predlagal, da se izvoz podpre s posebnimi izvoznimi premijami, ki naj bi se krile z dodatki na uvoz blaga. Dr. Engliš trdi namreč, da je vsled padca tujih valut nastala dispariteta med vrednostjo češkoslovaške krona v tujini in doma. Češkoslovaška krona je v tujini več vredna, ko doma, za njo se v tujini dobi več ko doma. Češkoslovaški uvoznik zato profitira, kadar prodaja v tujini nabavljeno blago in zato more tudi plačati premijo izvoznika, ki nasprotno mora v tujini prodajati ceneje, kakor pa bi smel z ozirom na domačo nabavno ceno blaga.

Proti temu načrtu dr. Engliša so nastopili zlasti nekateri industrialci in posebno odločno nacionalni demokrati, ki so trdili, da se s tem načrtom ustvarja dvojna valuta, ki brezpogojno vodi v inflacijo. Razvila se je nato dolgotrajna debata, ki je povzročila razne govorce in tudi mnogo razburjenja, vsled napačnih tolmačenj pa tudi nazadovanje čsl. valute.

Tej negotovosti in nejasnosti je sedaj napravila vlada konec z govorom ministrskega predsednika Malypetra. Med drugim je dejal:

Da se poživl gospodarstvo, je treba dvigniti potrošnje blaga v državi z dvigom plačilne moči prebivalstva, povečati odjem na izvoz navezanih izdelkov, ustvariti zadostno množino denarnih kreditov in olajšati breme javnih davkov. Potrebno pa je tudi odpraviti težkoče, ki so poslabšale konkurenčno sposobnost češkoslovaškega izvoza vsled padca nekaterih valut. Ne more biti za nas vseeno, če je veljal angleški funt v l. 1931. 162—164 Kč, danes pa le 110 Kč. Treba pomisliti, da je Češkoslovaška za nekatere industrijske izdelke in agrarne proizvode navezana na izvoz. Zato se gospodarsko življenje Češkoslovaške tem bolj zožuje, čim bolj napreduje izvoz. Vsled tega nastaja v industriji brezposelnost, v poljedelstvu padec cen, kar zopet povzroča zmanjšanje kupne moči prebivalstva ter zopet povečuje brezposelnost. — Ceno naših izvoznih predmetov moramo prilagoditi ceni drugih izdelkov na tujem trgu. Angleški trgovec, ki je pred tremi leti kupil pri nas blaga, ki je veljalo 16 tisoč Kč, za 100 funtov, mora sedaj pla-

čati za to blago 145,5 funtov in kljub poznejši pocenitvi našega blaga za 10 odstotkov, še vedno 130 funtov. Ker so se angleški valuti priključile še razne druge valute, je dejstvo, da je naše blago na mednarodnem trgu predrago in zato ne več sposobno vzdržati konkurenco.

Morali bi znižati svoje produkcijske stroške, kar bi bilo mogoče le z znižanjem plač, mezd, davkov, obresti in davkov za najmanj eno četrtino. To pa je nemogoče in zato smo morali proučiti vprašanje, če ne bi mogli z valutno reformo odpraviti ta nedostatek.

Ne more tu biti govora o inflaciji, kakor ni bilo to v drugih državah, ki so prostovoljno ali pod silo razmer spreminile le zlato vsebino svoje valute. Inflacija pomeni, da ostajajo enake plače, mezde, hranilne vloge in druge denarne vrednote, da pa tem bolj narastejo vse druge cene, čim bolj se poveča obtok bankevcov.

Vrednost valute vpliva na gospodarsko življenje in določa, koliko moremo plačati za to ali ono življenjsko potrebščino. In tu pridemo do ugotovitve, da v domačem življenju v nobeni državi, ki je izvedla valutno reformo, ni prišlo do sprememb v življenju. Po kratkem valovanju se je življenje ustalilo na višini, ki je obstajala pred valutno reformo.

Zato je jasno, da valutna reforma v domačem življenju ne bo imela nobenih zlih posledic. Kdor ima vlogo 10.000 Kč, ta bo še naprej imel to vlogo in prejemal za njo enake obresti. Gre le zato, koliko bo mogel za ta svoj stalni dohodek kupiti in ker reforma ne bo povzročala draginje, bo mogel kupiti iste količine ko prej. — Kar se govori o inflaciji, to je le ali posledica nepoznanja stvari ali pa špekulacije.

Nikogar ne bomo z valutno reformo oškodovali, ne doma, ne v tujini, ker naš cilj je samo eden — kako dvigniti naš izvoz, da povečamo njegovo konkurenčno sposobnost.

Potrudili pa se bomo, da ne postane naša valuta v rokah finančnih špekulantov. Zato se bo valutno vprašanje uredilo le po naših zakonodajnih zastopih ter se s tem zagotovila stabilnost naše valute, pa čeprav bi se nekoliko zmanjšala zlata množina, ki je enaka naši papirnati kroni. Naša valuta pa kljub temu ostaja zlata valuta in razmerje njenega zlatega kritja bo določeno z zakonom.

Pregled naše lanske zunanje trgovine

Poročali smo že, da je znašal v l. 1933. nas izvoz po vrednosti 3.377,8 milijonov dinarjev in da je bil znatno večji ko v letu 1932., ko smo izvozili le za 3.055,5 milijonov Din. Tudi naš uvoz se je povečal in sicer se je dvignil od 2.859,6 v l. 1932. na 2.882,5 milijonov Din v l. 1933. Naša trgovinska bilanca, ki je bila v l. 1932. aktivna za 195,9 milijonov Din, je bila v l. 1933. aktivna za 495,3 milijonov dinarjev.

Kaj smo izvozili v letu 1933.

Podroben pregled izvoza nam daje to sliko (vse številke v milijonih Din): Izvozili smo: pšenice za 15,6, drugega žita za 11,6, koruze za 431,5, pšenične moke za 4, otrobov za 12,6, fižola za 13,3, svežega sadja 71,9, suhih češpelj za 95,9, pekmeza za 3,2, yina za 5,8, zdravilnih rastlin za 14,1, opija za 26,7, hmelja za

83,9, tobaka v listih za 143,2, konoplje za 38,2, konj za 43,2, goveje živine za 86,5, telet za 4,7, svinj za 214,2, drobnice za 34,6, perutnine za 86,7, svežega mesa za 137,1, mesnih izdelkov za 8,5, svinjske masti za 11,1, svežih rib za 11,8, surovega masla za 2,4, kaškavalja 14,4, jajc za 176,5, puha za 15,3, govejih kož za 6,1, telečjih za 13,1, ovčjih za 5,2, kozjih za 2,4, jagnjetnih za 15,9, jarcjih za 16,9, kož od divjačine za 5,9, drv za 27,5, gradbenega lesa za 567,1, oglja za 16,4, železniških pragov za 5,1, lesnih izdelkov za 34,9, lesnih ekstraktov za 23,9, amoniakove sode za 15,2, kavstične za 12,6, kalcijevega karbida za 16,8, cianamida za 9,6, oljnatega cianamida za 13,2, ferrosilicija za 7,7, cementa za 59,5, svinca za 14,4, surovega bakra za 292,9, drugih rud za 100,6 in posode iz železne pločevine za 4,1 milijona Din.

Kaj smo uvozili

Uvozili smo v l. 1933. (vse številke v milijonih Din): surovega bombaža za 153,5, bombažnega prediva za 337,6, bombažnih tkanin za 185,4, raznega bombažnega blaga za 10,3, drugih rastlinskih prediv za 36,1, drugega blaga iz rastlinskih tkanin za 15,7, surovega železa za 29,2, pločevine za 58,9, žic za 7,1, cevi za 14,1, tračnic in drugega železniškega materiala za 41,4, plugov za 1,1, vijakov, matic in žebeljev za 8,3, raznih železnih predmetov za 117,9, ovčje volne za 46,5, volnenega prediva za 80,7, volnenih tkanin za 124,9, raznega volnena blaga za 41,7, raznega svilnatnega blaga za 3,2, petroleja za 9,1, bencina za 6,6, maže za 11,9, sirove nafte za 44,5, parafina za 9,7, nepredelanih kož od domačih živali za 51,1, kož za čevljarje in sedlarje za 14,9, čevljev za 0,4, stekla za okna in ogledala za 3,8, votlega stekla za 8,4, oluščena riža za 26,1, neoluščena za 24,5, limon in pomaranč za 20,4, južnega sadja za 21,9, surove kave za 76,1, kakao-a za 4, čaja za 4,7, soli za 13,1, olj vseh vrst za 87,3, rastlinskih olj 9,4, oljnatih semen in plodov za 56,5, strojev, orodja in aparatov za 106,7, elektrotehničnih predmetov za 80,5, prevoznih sredstev za 26,1, zdravil za 19,4, umetne organske barve za 47,5, porcelanastih izdelkov za 18,5, tiskarskega papirja za 32,3, surovega loja za 20,7 in kavčukastih čevljev za 6,8 milijonov dinarjev.

V katere države smo uvažali in izvažali

Največ smo uvozili iz Avstrije in sicer za 463,3 ali 16,8% vsega našega uvoza. Nato slede: Italija s 458,8 ali 15,92%, Nemčija s 379,2 ali 13,16%, Češkoslovaška s 348,8 ali 12,10%, Anglija z 280,4 ali 9,73%, U. S. A. s 148,3 ali 5,15%, Francija s 120,6 ali 4,19%, Madjarska s 113,2 ali 3,93%, Britanska Indija s 84,1 ali 2,92%, Rumunija s 75,4 ali 2,62%, Švica s 70,5 ali 2,45%, Brazilija s 54,2 ali 1,88%, Poljska z 48,9 ali 1,70%, Grčija s 40,2 ali 1,39%, Nizozemska s 34,1 ali 1,16% in Argentina z 1,10%. Iz drugih držav smo uvozili manj ko za en odstotek.

Izvozili pa smo v: Avstrijo za 731,8 milijonov Din ali 21,36% vsega našega izvoza, Italijo za 725,5 ali 21,48%, Nemčijo za 470,7 ali 13,94%, Češkoslovaško za 366,1 ali 10,84%, Grčijo za 134,2 ali 3,95%, Madjarsko za 118,5 ali 3,51%, Belgijo za 114,1 ali 3,38%, Švico za 111,5 ali 3,30%, Anglijo za 90,4 ali 2,63%, Braziljo (tranzit) za 77,4 ali 2,29%, Francijo za 73,3 ali 2,20%, U. S. A. za 63,6 ali 1,88%, Španijo za 42,4 ali 1,26% in Poljsko 39,5 ali 1,17%. V druge države smo izvozili manj ko 1% vsega našega izvoza.

Aktivni smo torej bili napram: Avstriji, Italiji, Nemčiji, Češkoslovaški, Grški, Madjarski, Belgiji in Španiji.

Pasivni pa napram Angliji, U. S. A., Franciji, Brit. Indiji, Rumuniji, Braziliji, Poljski, Holandski in Argentini.

KOLIKO DAVKA PLAČUJEJO FRANCO-SKE DELNIŠKE DRUŽBE

Organizacija francoskih delniških družb je zbrala s anketo pri 126 delniških družbah zanimive podatke o višini davkov, ki jih plačujejo te družbe. Po rezultatih te ankete je v zadnjih letih zelo narasla davčna obremenitev teh družb. Dočim je znašala l. 1930 davčna obremenitev 126 odstotkov netto dobička, je narasla leta 1932 na 231 odstotkov. Ta obremenitev se kaže tudi zelo pri obrestih. Lastniki obilicij prejmejo pri 6-odstotnem obrestovanju samo 4,98%, drugo gre za davke. Razmerje med osebnimi izdatki, davčno obremenitvijo in obrestmi delničarju je pri 1000 frankih naslednje: 670 frankov gre za osebne izdatke, 230 za davčno obremenitev in 100 za obresti delničarjem.

Pevi obračun nove gostilničarske zveze

»Zveza gostilničarskih združenj za Dravsko banovino v Ljubljani, ki je nastala preteklo leto iz strnjnih obeh bivših gostilničarskih zvez za bivšo ljubljansko in mariborsko oblast, je imela v četrtek, dne 8. t. m. dopoldne v do zadnjega prostorčka napolnjeni veliki dvorani hotela »Orel« v Mariboru svoj prvi redni letni občni zbor, ki je potekel v najzvoornejši disciplini. Otvoril in vodil ga je predsednik Ciril Majcen, ki je pozdravil vse navzočne in prečital razne pozdrave.

Zborovanje so nato pozdravili in mu želeli mnogo uspeha dr. Frelj v imenu ljubljanske mestne občine, dr. Kocac za Zbornico za TOI v Ljubljani, ki je podal obenem tudi izbrano poročilo o vseh mnogoštevilnih in deloma tudi uspešnih akcijah Zbornice za gostilničarske interese, dalje magistratni ravnatelj Rodošek v imenu mariborske mestne občine, ravnatelj Pintar v imenu ljubljanske Tujskoprometne zveze in njenega predsednika dr. Marja, ravnatelj Loos za mariborsko Tujsko prometno zvezo, zbornični svetnik Andrej Oset v imenu mariborskega gospodarskega predstavništva in predsednik zagrebške gostilničarske zveze Kaufman in kot podpredsednik osrednje državne gostilničarske zveze v Beogradu.

Predsednik Majcen se je zahvalil vsem govornikom, občni zbor pa se je oddolžil spominu lani umrlih članov. Nato je predsednik poročal o nastanku in razvoju zveze ter o njenem uspešnem, plodovitem delu že v prvem letu obstanka. Zveza ni nikakor imela lahkega dela z ozirom na splošne težke gospodarske razmere in na vedno bolj ogrožene življenjske interese celotnega gostilničarstva v naši banovini. Ni pa omejlja svojega delokroga le na našo ožjo domovino, temveč se je na njeno pobudo ustanovila lani tudi osrednja gostilničarska zveza v Beogradu, ki sedaj v mnogočem koristi s svojim vplivom in akcijami na samem sedežu zakonodaje in centralnih državnih oblasti. Sodelovanje z našimi tujsko-prometnimi organizacijami je bilo zelo skladno in bo postalo še tesnejše. V nadaljnjih izvajanjih je podrobno razpravljalo o projektiranem gostilničarskem pravilniku, o ureditvi policijske ure, o raznih davčnih vprašanjih, o strokovnih tečajih, strokovnem tisku in delu o obrtniški moratorij na podlagi zaščite kmetov, o potrebi in načinu odlaganja zamrznjenega denarja v svrhu oživiljenja našega gospodarstva in prometa, končno pa še o gostilničarskem socialnem zavarovanju, ki ga bo treba na novo postaviti na realno podlago.

Vsa ta vprašanja in še več drugih vitalnih gostilničarskih problemov je obravna-

val v svojem poročilu tudi zvezni ravnatelj Peteln. Na občnem zboru je zastopalo 88 delegatov iz 37 od 49 včlanjenih združenj 4.635 članov. Govornik je temeljito preračeval našo davčno politiko, denarni trg, delo reklamacijskih odborov, vinotoče pod vejo, potrebo novele obrtnega zakona in izdajo posebnega gostilničarskega zakona ter predvsem pravilnika, ki bi bil v sedanji redakciji nad vse sprejemljiv in zaželjen, poudaril je zahtevo, da se vsaj za 3 leta ustavi izdajanje novih koncesij, ker imamo v Dravski banovini itak preveč gostiln, na vsakih 200 prebivalcev je ena gostilna in je končno naslikal še veliko grmado najrazličnejših intervencij zveze v prid članov. V Zbornici za TOI se je zvišalo število svetnikov v posebnem gostilničarskem odseku z 8 na 10, ki bodo enakomerno razdeljeni na vso banovino. V maju se bo ustanovila v Beogradu balkanska hotelska unija, v kateri bodo sodelovala hotelirska združenja iz vseh zaveznih držav. V ljubljanski zvezi iz naše banovine nista včlanjeni le 2 zadruzi s 521 člani, pričakuje pa se v kratkem tudi njun pristop. V naši banovini imamo 5.156 točilcev alkoholnih pijač na drobno in 118 na debelo (lani 105 več), od teh je 90 hotelov, 68 kavarn, 143 restavracij, 4.253 gostiln, 390 krčem, 3 gostišča, 247 buffetov, 20 penzionov in 12 ljudskih kuhinj.

Pregledno poročilo avtonomnega hotelirskega odseka je podal načelnik Koritnik, nato pa je občni zbor odobril lanski obračun s 149.807 Din dohodkov in 140 tisoč 53 Din izdatkov, enako pa tudi proračun za letošnje leto v znesku 158.000 Din. Soglasno je bil sklenjen pristop zveze k osrednji vsedravnici zvezi v Beogradu. Ravnatelj Peteln je poročal še o zveznem glasilu »Gostilničarskem vestniku«, ki bo mogoče izhajati le, če bodo člani točno plačevali po 35 Din dosedanje članarine in če bo Zbornica za TOI podprla ta strokovni list z najmanj 15.000 Din subvencije.

Soglasno so bila tudi spremenjena in izpopolnjena pravila v členih 4., 7. in 21. Prihodnji občni zbor bo v Novem mestu. Predsednik Majcen je poročal o Gostilničarski pivovarni, ki bo letos v juniju dograjena in opremljena z že izdelanimi stroji, še pred novim letom pa bo najbrže v gostilnah prvo pivo novega gostilničarskega podjetja. Seveda pa morajo člani-delnarji v redu izpolnjevati svoje obveznosti. Ko je bil še izvoljen dosedanj nadzorni odbor, dočim se uprava voli za dobo 3 let, in je predsednik odgovarjal na nekatere interpelacije v internih gostilničarskih zadevah, je bil občni zbor zveze, ki je ena najmočnejših in navzornejših strokovnih organizacij v državi, zaključen.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je razvil sistematično akcijo, da zainteresira tuje uvoznike za naše blago, zlasti uvoznike, ki še niso v trgovinskih stikih z našo državo ali pa so imeli le začasne stike. Odziv tujine na akcijo Zavoda je odličan in so bile že dosežene nove trgovinske zveze naših producentov s tujimi uvozniki. Da bi se čim bolj izkoristil naslovni material Zavoda in da se nudi tujim uvoznikom čim bolj uporaben ponudbeni material, poziva Zavod naše interesente, da mu pri sklicevanju na številke tujih povpraševanj, pošljejo tudi konkretne ponudbe, ki naj obsegajo te podatke: Točno označbo vrste blaga in embalažo po tržnih uzaneh, razpoložljivo količino blaga, ceno, ki naj bo po možnosti kalkulirana ali cif uvozno pristanišče ali franko naša mejna postaja, plačilne pogoje in rok dobave. Obenem naj pošljejo tudi vzorce, če to zahteva ponudbeni predmet. Zavod bo že na podlagi te ponudbe sporočil interesentu, če ima njegova ponudba upanje na uspeh in bo v tem primeru spravil ponudnika v direktno zvezo s tujim uvoznikom. Pri pominjamo pa, da Zavod ne prevzema nobenih jamstev za boniteto tujih tvrdk.

Les in lesni proizvodi. 93 — Montevideo, 5000 hrastovih sodov za olje (po 190 do 220 l); 94 — Berlin, razno hrastovo gradivo; 95 — Brno, orehovina.

Razni kmetijski proizvodi in zdravilne rastline. 96 — Casablanca, razni kmetijski proizvodi; 97 — Berlin, razni sadni sokji; 98 — Alger, suhe češplje; 99 — Dunaj, paprika; 100 — Buenos Aires, zastopnik za razne kmetijske proizvode; 101 — Bochum, orehi, suhe češplje, fižol, grah; 102 — Chicago — paprika; 103 — Milan, sok

od višnje; 104 — Dublin, suhe češplje, mandelji, posladkornjene višnje.

Živina in krznarstvo. 105 — London, kože od angora-zajcev, boljše vrste sira; 106 — Dunaj, prekajeno meso, gnjat; 107 — Anvers, zastopnik za mesne ekstrakte; 108 — Newyork, mehke, gladke surove svinjske kože; 109 — Budapešta, živalska dlaka, zlasti od volov in konj; 110 — Stuttgart, surova ovčja in druga čreva.

Rudarstvo in podobno. 111 — London, surovi barit; 112 — Berlin, azbest; 113 — zastopnik za kremenski pesek.

Razni industrijski in podobni predmeti. 114 — London, bosanske preproge, volnene copate; 115 — Pariz, platno od konjske živine za izdelavo sit in rešet; 116 — Buenos Aires, zastopnik za razne industrijske predmete; 117 — Bern, volnene opanke s podplati iz kozje kože; 118 — Alexandrie, zastopnik za eterična olja za parfumerijo, karamel, neškodljive barve za živila; 119 — Hamburg, izvoz raznih industrijskih predmetov za čezmorske dežele.

Razno. 120 — London, opeka in strešniki; 121 — Jaffa, zastopnik za cement in druge izvozne predmete; 122 — Santa Cruz de Tenerife, razni kmetijski in industrijski proizvodi.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika sragee, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Seleburgova ul. 3.

Telefon št. 23-72.

PADEC ARGENTINSKEGA PEZOSA IN NAŠI IZSELJENCI

Pred leti je dobil naš izseljenec za 1000 Din 41:50 argentinskih pezosev, danes jih dobiva po uradnem tečaju že 80, v prostem prometu pa od 96 do 100. Argentinska vlada je namenoma znižala vrednost pezosa, ker je hotela povečati izvoz kmetijskih pridelkov, obenem pa kmetovalcu povišati ceno. To se ji je tudi posrečilo, toda na drugi strani so v še večji meri narastle cene za vse druge izdelke. Draginja se je zato povečala in s tem je bil zelo prizadet naš izseljenec, ki itak težko pride do zasluzka.

Drugo težavo ima naš izseljenec, ki ima zaslužek s pošiljanjem denarja v domovino. Za vsako pošiljatev denarja je treba napraviti posebno prošnjo, od vsake pošiljke pa je treba plačati 5 odstotkov, če izhaja od zasluzka, 10 odstotkov pa, če izhaja od rente. Vrhu tega pa Narodna banka dinarskih pošiljk sploh ne dovoljuje, ker da je Jugoslavija prepovedala argentinskim konzulom pošiljanje denarja v Argentino, ki so ga ti pobrali od taks. Ta prepoved sicer ne obstoji, a naše oblasti niso znale preprečiti to neupravičeno represalijo argentinske vlade. Naši izseljenci pošiljajo zato denar v markah po nemških bankah v Jugoslavijo, kar seveda pošiljke zopet podraži. Ali res ne more nobena naša banka organizirati pošiljanje denarja iz Argentine v Jugoslavijo?

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže prazne kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

PANEVROPSKA GOSPODARSKA KONFERENCA

Dne 26. februarja se zopet sestane na Dunaju panevropska gospodarska konferenca, ki hoče doseči sodelovanje vseh evropskih narodov na gospodarskem polju. To sodelovanje naj bi se vršilo na način, kakor je sklenila ottawska konferenca za britanski imperij. Voditelj panevropskega gibanja Coudenhove-Calergi je imel ob priliki svojega zadnjega bivanja v Zenevi sestanke z min. Benešem, Maksimosom, Titulescom in drugimi. Avstrijski kancelar Dollfuss je obljubil, da bo avstrijska vlada podpirala panevropsko gibanje.

PRODUKCIJA SE BOLJŠA

Ameriške železnice so naročile letos v januarju 55 lokomotiv in 13.000 tovornih vagonov. Lani so naročile v vsem letu samo 1 lokomotivo in 1879 vagonov. Tako velikega naročila, ko letos, ameriške tvornice lokomotiv in vagonov niso dobile že tri leta.

Ameriške jeklarne so mogle v preteklem tednu izkoristiti 37,5 odstotkov svoje kapacitete, dočim so v prejšnjem tednu izkoristile le 34,4 odstotkov svoje kapacitete.

Produkcija železa se je v skoraj vseh državah povečala, kakor kaže število visokih peči v obratu. Število teh je v primeri z istim časom lani naraslo v Nemčiji od 42 na 50, v Franciji od 82 na 91, v Posaarju od 17 na 19 in v U. S. A. od 42 na 76; v Luksemburgu je ostalo neizpremenjeno na 21, v Belgiji pa je padlo od 37 na 33 peči v obratu.

Svetovna produkcija cinka je v l. 1933. narasla za 26 odstotkov na 998.000 ton. Zaloga so koncem decembra padle za 42 tisoč ton na 220.000 ton.

32.000 avtomobilov je bilo v Nemčiji leta 1933. več prodanih ko leta 1932. Večja prodaja avtomobilov je posledica odprave davka na avtomobile.

TRGOVCI! Širite »Trgovski list«.

Posvetu

Balkanskemu paktu je priključen poseben protokol, v katerem so navedene vse mirovne pogodbe, ki se nanašajo na meje štirih podpisnic pakta in katere si medsebojno jamčijo vse štiri države. Ustanovil se je tudi svet balkanske antante, ki bo proučeval splošna vprašanja, ki se tičejo balkanskih držav.

Najožje gospodarsko sodelovanje med državami, ki so podpisale balkanski pakt, je bilo nadalje dogovorjeno v Atenah.

Titulescu je izjavil na pripombo nemškega novinarja, da nasprotuje balkanski pakt čl. 19. statuta Društva narodov, ker ne dopušča revizije mirovnih pogodb, da ta ugovor ne drži. Tako je Grška podpisala locarnski sporazum, kljub temu pa v grško-turškem paktu priznala nove meje.

Odmevi balkanskega pakta so v tujem tisku večinoma zelo povoljni. Francoski listi pišejo, da je s podpisom balkanskega pakta postal Balkan element miru in da je dobil revizionizem z njim smrtni udarec. Češkoslovaški tisk pa poudarja, da se je z balkanskim paktom utrdila pozicija Male antante. Nezadovoljen je z balkanskim paktom italijanski tisk, čemur pa se ni čuditi.

Bolgarski list »Mir« ostro obsoja, ker ni Bolgarska podpisala balkanskega pakta. List pravi, da se je s tem Bolgarija izolirala. Tudi voditelj bolgarskih socialistov graja, da ni Bolgarska podpisala balkanskega pakta.

Na konferenci zastopnikov bolgarskih in jugoslovanskih železnic je prišlo do popolnega soglasja. Zlasti se tiče novi sporazum prevoza bolgarskega blaga skozi Jugoslavijo in bo s tem zelo olajšan bolgarski izvoz.

Pri nedeljskih občin. volitvah v Grčiji so zmagale vladne liste. Venizelisti so zelo nazadovali. Prvič so imele pri občinskih volitvah volilno pravico tudi žene.

Doumergue je izjavil, da bo predlagal predsedniku republike razpust parlamenta, če bi ta oviral sprejem proračuna ali zakonito likvidacijo korupcijskih afer.

Generalno stavko so proglasile socialistične in komunistične organizacije v Parizu. Stavki se je pridružilo tudi socialistično in komunistično orientirano uradništvo. Vendar pa ni generalna stavka dosegla željenega učinka, ker se je vladi posrečilo, da obratujejo vodarne, elektrarne in plinarne normalno. Tudi poštni promet je vojska za silo vzdrževala. Enako je podzemna železnica obratovala normalno. — Vlada je razglasila obsedno stanje, da prepreči komunistične nemire.

Pri pariških demonstracijah, dne 6. februarja, je bilo po podatkih policije ranjenih 170 civilistov, 181 policistov, 130 članov republikanske garde in orožnikov ter 102 moška mobilne garde. Ubitih je bilo 6 civilistov in 3 gardisti.

Italijanski tisk piše z velikim povdankom o pomenu Dollfussovega obiska v Budapešti. Zlasti pa da je važno, da je madjarska vlada zagotovila Dollfussu, da je izhodišče njene politike solidarnost z Avstrijo. Brez paktov in protokolov je sedaj položaj Avstrije in Madjarske znatno utrjen.

Hajmverovci zahtevajo razpust vseh avstrijskih deželnih zborov in deželnih vlad, katerih funkcije naj bi prevzeli posebni hajmverovski komisariji. To naj bi bil začetek hajmverovske diktature v Avstriji. Kancelarju Dollfussu so ultimativno predložili svoje zahteve.

V Linzu je prišlo do krvave bitke med hajmverovci in socialnimi demokrati, ki so se zabarikadirali v socialno-demokratskem domu. Policija in vojaštvo ter hajmverovski oddelki so se morali ponovno umakniti pred strelnim ognjem socialnih demokratov. Tudi v drugih krajih je prišlo do krvavih bojev med socialnimi demokrati in policijo, oziroma hajmverovci. Opoldne je vlada proglasila obsedno stanje čez vso Avstrijo.

Pri bojih v Linzu je bilo ubitih 28 ljudi, nad 100 pa ranjenih. Vojaštvo je končno zasedlo soc. demokratski dom. — Do krvavih bojev je prišlo tudi v Gradcu in je bilo ubitih 26 oseb, nad 200 pa ranjenih. Tudi iz drugih krajev Avstrije poročajo o krvavih bojih med soc. demokrati in hajmverovci.

Dunajski magistrat so zasedli hajmverovci, socialna demokratska stranka pa bo razpuščena, kakor je sklenila Dollfussova vlada na pritisk hajmverovcev.

Denarstvo

STANJE NARODNE BANKE

Po zadnjem izkazu Narodne banke z dne 8. februarja se je njeno stanje v zadnjem tednu spremenilo tako-le (vse številke v milijonih Din):

Zlata in devizna podloga se je skrčila za 6.7 na 1.867.8, devize, ki ne spadajo v podlogo, pa so se povečale za 20.4 na 80.2.

Vsota kovane denarja v niklju in srebru se je zmanjšala za 15.4 na 280.0.

Posojila so se znižala za 22.5 na 2.032.9 in sicer so nazadovala eskontna za 10.4 na 1.765.4, lombardna pa za 12.1 na 267.4.

Bivši predjemi državi so se povečali za 0.2 na 1.716.8, vrednosti rezervnega fonda so izkazane nižje za 1.1 z 61.4, vrednosti drugih fondov so skoraj nespremenjene.

Nepremičnine in zavod za izdelovanje bankovcev izkazujejo za 0.3 višjo postavko.

Razna aktiva so se povečala za 7.4 na 136.2.

Na pasivni strani: Rezervni fond je narastel za 1.3 na 85.8.

Obtok bankovcev se je povečal za 7.5 na 4.219.3, obveznosti na pokaz pa so se zmanjšale za 24.3 na 1037.4.

Obveznosti z rokom so se povečale za 14.1 na 1.123.1, razna pasiva pa so padla za 16.1 na 294.6.

Skupno kritje je malenkostno nazadovalo od 35.54 odstotkov na 35.53 odstotkov, dočim pa se je samo zlato kritje povečalo od 34.03 na 34.14 odstotkov.

Obrestna mera po eskomptu 7%, po lombardu 8%.

DOLAR SE NI DEFINITIVNO STABILIZIRAN

Nemški zavod za proučevanje konjunktive v Berlinu je izdal pojasnilo o novem ameriškem valutnem zakonu. Zavod pravi, da se z novo ureditvijo ameriške valute še ni definitivno stabiliziral dolar in da še naprej traja tako imenovana indeksna valuta. Z novo valutno ureditvijo je doseženo samo to, da se morejo cene vzdržati na doseženi višini. Mnogo važnejši činitelj je negotovost angleške valute in ni izključeno, da pride vsled nje do valutne vojne med Anglijo in Ameriko. V tem primeru bi zapadno evropske države valutno tehnično sicer mogle ohraniti svojo zlato valuto, veliko vprašanje pa je, če bi to tudi hotele storiti.

Narodna banka je znižala obrestno mero na blagajniške zapise z enomesečnim rokom od 1 na pol odstotka, z dvomesečnim rokom od 2 na 1.5%, in s trimesečnim od 3 na 2.5%.

Francoska banka je imela v l. 1933. 83 milijonov frankov čistega dobička (l. 1932. 125 milijonov). Delničarji so dobili od čistega dobička 36.5 milijonov, ostalo pa država.

Hranilne vloge so v Nemčiji narasle v l. 1933. za 360 milijonov mark.

Med Ameriko in Francijo so se začela pogajanja zaradi ureditve valutnega vprašanja, kakor se poroča iz Londona.

† Ebner Pavel

upokojeni blagajnik Hranilnice Dravske banovine v Ljubljani, ki je 12. t. m. po daljši mučni bolezni umrl, je bil po rodu iz beljaškega okraja, kjer se je rodil leta 1860. Posvetil se je vojaški službi, potem pa nastopil 1893. leta službo pri bivši Kranjski hranilnici.

Na tem mestu je ostal polnih 38 let. V pokoj je vstopil kot blagajnik. Bil je pravi koroški značaj. Vesten in marljiv delavec v zavodu, zvest in odkrit tovariš svojim kolegom ter vseskozi uslužben strankam. Vsa komur, ki je imel posla v hranilnici, je ostal njegov markanten nastop v lepem spominu. Bodí mu ohranjen blag spomin!

Trgovinski odnošaji med Jugoslavijo in Turčijo

>Privredni pregled<, ki ga izdaja zunanje ministrstvo, objavlja zanimiv članek o naših trgovinskih odnošajih s Turčijo. Z ozirom na sklenitev balkanskega pakta je še zlasti aktualno vprašanje, kako povečati naše trgovinske zveze s Turčijo.

Obseg naše zunanje trgovine s Turčijo kažejo te številke. V milijonih dinarjev smo

	izvozili v Turčijo	uvozili iz Turčije
1923	110.6	3.6
1924	101.7	5.1
1925	67.7	9.8
1926	25.7	40.0
1927	15.3	38.0
1928	15.0	48.0
1929	18.1	11.0
1930	10.0	12.7
1931	8.8	9.6
1932	3.0	5.4

skupno . 376.2 183.0

Naš izvoz v Turčijo pada neprestano ter je naš trgovinski promet s Turčijo v letu 1933 skoraj popolnoma zastal, saj smo v prvih 6 mesecih l. 1933 izvozili v Turčijo blaga za ravno 264.788 Din, iz Turčije pa uvozili za 366.434 Din. V letih 1926—1928 je bila naša trgovinska bilanca s Turčijo pasivna, ker smo v teh letih uvažali iz Turčije morsko sol in tobak. Vendar pa je bila v zadnjih desetih letih naša trgovinska bilanca s Turčijo aktivna za skoraj 200 milijonov in aktivna je bila tudi naša plačilna bilanca, ker je dosti naših delavcev delalo v Turčiji in so ti poslali domov več denarja, kakor so ga pa odnesli s seboj v Turčijo mohamedanski izseljenci.

Naši izvojni predmeti

v Turčijo so bili: kačkavalj, cement, posoda iz emajlirane pločevine, ekstrakti za strojenje kož, klobuki, ženski slamniki, lakirani izdelki iz železne pločevine, barvani izdelki iz železne pločevine, barve, držala in svinčniki, parketi, umetni škrljavec (solomit), železne kose, papir in papirnati izdelki ter cigaretni papir.

Uvažali pa smo

iz Turčije v glavnem: morsko sol, odvitostvil, orehov les, zlasti orehove šture, oljnata semena, rastlinske in živalske barve, preproge, ovčje kože, premog, ovčjo volno, vosek, čreva, bombažno predivo in bombažne tkanine.

Iz tega pregleda se vidi, da smo spravi

li na turški trg samo izjemoma svoje glavne proizvode in tako smo tudi iz Turčije le izjemoma uvažali njene glavne proizvode. Trgovinski promet Turčije je bil sploh slab z vsemi balkanskimi državami, razen z Grčijo, s katero je bil živahnejši, ker pač Turčiji niso potrebni glavni izvojni predmeti balkanskih držav. Turčija uvažava v glavnem vojni material, železniški material, stroje, orodja in aparate ter bo ta material uvažala v še večji meri, ker se hoče industrializirati. Ta material pa morejo nuditi Turčiji samo velike industrijske države.

Od drugih uvoznih predmetov se potroši v Turčiji mnogo bombažnega blaga, kave, čaja in sladkorja. Uvoz sladkorja bo kmalu postal nepotreben, ker ustanavlja Turčija svoje tvornice sladkorja.

V zadnjem času se je začelo zelo širiti po Turčiji japonsko blago, kar zlasti občutijo Češkoslovaški izvozniki, ki ne morejo konkurirati s cenami japonskih izdelkov.

Nizki življenjski standard omogoča Turčiji, da s svojimi nizkimi cenami uspešno nastopa kot prodajalec na tujih trgih. Tudi z nami Turčija uspešno konkurira na nekaterih trgih. S svojo puščavsko drobnico, ki je slabše kvalitete, izpodriva na grškem trgu našo drobnico, njen ovčji sir konkurira z našim kačkavalom in dočim smo preje izvažali v Turčijo cement, bo Turčija po zgraditvi lastnih cementarn kmalu naš konkurent v cementu.

Turčija nima veliko izvoznih predmetov, a kar jih ima, te lahko proda in lansko proizvodnjo je prodala že skoraj v celoti. Fig je pridelala 33 milijonov kg in 24 milijonov kilogramov je že izvozila. Od 55 milijonov kilogramov suhega grozdja je izvozila že 40 kg. Ovčje volne je izvozila toliko, da je bo imela premalo za doma. Tudi ves svoj tobak je že prodala.

Kakor druge države, tako je tudi Turčija omejila uvoz z raznimi deviznimi uredbami, kontingenti in drugimi pogoji. Sedaj se ravna po načelu, da dovoljuje samo toliko uvoza, kolikor izvažava sama. Z našo državo je sedaj Turčija v brezpogodbenem stanju in zato bo v kratkem sklenila z nami trgovinsko pogodbo. Če pa je doseženo sodelovanje med nami in Turčijo glede opija. Nova petletka bo Turčijo gospodarsko še bolj osamosvojila. Vendar pa je dovolj možnosti, da se skoraj mrtvi trgovinski odnošaji s Turčijo zboljšajo.

Ljubljanska borza

Lesno tržišče

Tendenca mlačna; povpraševanja živahna.

Ugodnejše vreme je položaj na lesnem trgu vsaj kar se tiče povpraševanja — dokaj zboljšalo.

V mehkem lesu se iščejo trami produkcije 1933, do zaključkov pa ni prišlo, ker so cene nizke in odjemalci zahtevajo reducirane mere. Tudi za deske je bilo v zadnjem času živahno zanimanje. Vendar pa tega ne moremo smatrati za kak pojav zboljšanja, ker so bita to vprašanja le za promptno blago in zbog pričakovanega povišanja carine le bolj informativnega, oziroma špekulativnega značaja.

V bukovini pa je še vedno živahno trgovanje in siter tako v parjeni ter neparjeni kakor tudi obrobljeni in neobrobljeni bukovini.

Sezona testonov sicer v splošnem ni taka kakor pretekla leta, vendar pa zadovoljiva in se blago še precej izvažava. Vsled zakasnele produkcije pa se suho blago vendarle težko dobi.

V hrastovini vlada nekaj zastoj.

Drva so nekoliko popustila, oglje se pa še vedno lahko odda.

Na tukajšnji borzi so bili v tem tednu zaključeni 3 vagoni oglja in 5 vagonov testonov.

Cene (7. t. m.) so bile drvam za malenkost znižane, stalnim vrstam lesa pa le nekoliko zvišane kot je razvidno iz zadnje borzne tečajnice:

Cena za m³ franko vagon, slov. nakladalna postaja. — Štev. v oklepajih za prejšnji teden.

Smreka, jelka:	Din	Din
Hlodj I., II., monte	100—	110—
Brzojavni drogovi (130—150)	150—	170—
Bordonaški merkant. (130—150)	135—	160—
Trami merkantilni (150—155)	150—	160—
Škorete, konične, od 16 cm naprej	280—	290—
Škorete paralelne, od 16 cm naprej	310—	350—
Škorete, podmerne, do 15 cm	200—	215—
Deske - plohi, kon., od 16 cm naprej	280—	300—
Deske - plohi, par., od 16 cm naprej	320—	330—
Bukev:		
Deske - plohi, naravní, neobrobljeni (340—370)	350—	400—
Deske - plohi, naravní, ostrorobi (460—560)	470—	570—

Deske - plohi, parjeni, neobrobljeni	430—	600—
Deske - plohi, parjeni, ostrorobi	670—	770—
Testoni 1/10, monte	390—	405—
Testoni 1/8, monte (310—325)	320—	335—

Hrast:		
Hlodj I., II. (220—260)	250—	260—
Bordonaški	800—	900—
Deske - plohi, neobrob. boules	850—	950—
Deske - plohi, neobrob. merkantilni	700—	730—
Deske - plohi, ostrorobi (podnice)	750—	850—
Frizi	500—	600—

Parketi:		
hrastovi, za m ²	45—	60—
bukovi, za m ²	30—	40—
Železn. pragovi: 2.60 m. 14×24		
hrastovi, za 1 komad	40—	42—
bukovi, za 1 komad	20—	22—

Drva:		
bukova, za 100 kg . (12—13)	10—	11—
hrastova, za 100 kg (10—10.50)	9—	10—

Oglje:		
bukovo za 100 kg	40—	45—

Povpraševanja:

Bukovi plohi, neobrobljeni, surovi, monte, 27 mm.

Bukove kratice, parjene, I., II., 27, 33, in 35 mm.

Bukovi plohi, parjeni, 27—100 mm.

Bukovi hlodi, I.

50 m³ neobrobljene, surove, suhe bukovine I., II., III., 27 mm od 2 m dolžine naprej; 20 m³, I., II., 40 in 50 mm debeline od 2 m naprej; večje količine jelovega lesa III. vrste, dimenzija 18 in 24 mm.

Madrieri: 150 m³.

Foderine, 100 m³, I., II., 4 m dolžine.

Smreka (komisijska), 40 m³, I., II.

Smreka-jelka, III., 4 m dolžine, 18—48 mm debeline; podmera, III., 4 m dolžine, 28 mm debeline; kratice, 1.50 do 3.50 m dolžine, 13, 18, 24 mm debeline; morali, 4 m dolžine, 3.50×7, 8×8, 4×4 cm.

3 vagoni orehovitih plohov, I., II., suhih, od 27 do 100 mm (120 mm) debeline.

Orehovi surovi, neobrobljeni plohi, osušeno blago, 40—100, od 18 cm širine naprej.

Več vagonov desk, III., smreka, jelka, 12, 18, 24, 28, 48 mm; kratice in podmera.

Ponudbe:

1 vagon hrastovitih dog, 63 cm dolžine, 4 do 4 1/2 cm debeline in razne širine (prikladne za sodčke od piva).

Večja količina okroglega orehovega lesa, bosanske provenience, I., II.

Več vagonov I. orehovega lesa.

1 vagon I. jesenovitih in lipovitih hlodov.

1 vagon I. javorja od 2 m dolžine naprej.

Kolobarji za kurjavo, 20/50.

Zunanja trgovina

Bolgarska vlada je odbila ponudbo avstrijsko-nemškega sindikata o odkupu bolgarskega tobaka za pol milijarde levov in dobavi železniškega materiala za to ceno. Bolgarska vlada je bila mnjenja, da zahteva sindikat za železniški material previsoko ceno.

Uvozne kontingente za zgodnji krompir nameravajo uvesti v Avstriji.

Cene so v avstrijski veletgovini narasle in sicer se je podražila moka vseh vrst za dva šilinga pri meterskem stotu, riž za dva do štiri, in ameriške suhe češplje od 60 na 90 šilingov.

Kompensacijska pogodba bo sklenjena med Češkoslovaško in Turčijo za 3 milijone turških lir. Turčija bi uvozila iz Češkoslovaške orožje, v prvi vrsti škodine topove, Češkoslovaški pa bi dobavila zlasti kavkaško orehovino.

Nemški izdelovalci krtač in čopičev so povišali cene, ker je nazadoval dovoz ščetin iz Kitajske in Rusije, ki sta glavni dobavitelji za svinjske ščetine.

Skupina madjarskih poljedelcev je predložila vladi načrt za ustanovitev žitnega monopolnega zavoda, ki bi nakupil vse žito v državi po enotni ceni. Zavod naj bi ustanovil tudi fond za plačevanje izvoznih premij. Tako bi mogli kmetovalci vedno računati s stalno ceno žita.

Promet v angleški detajlni trgovini je v zadnjih treh mesecih narastel za 41%.

General Motors so dosegle lani 1.72 dolarja čistega dobička za delnico, dočim v l. 1932 le 9 centov.

Siemen & Halske, d. d. v Berlinu, je dosegla v letu 1933. čisti dobiček v višini 9.03 (leta 1932. 9.19) milijonov mark in izplača zopet 7% dividendu.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Dr. Vladimir Murko:

Zakaj varčevanje kot podlaga kredita ne škoduje konzumu?

(Radiopredavanje dne 5. februarja 1934 ob 20.)

(Nadaljevanje.)

Nekdo bo morda predlagal: ako ima denarni zavod naložen svoj denar v terjatvah, pa naj jih pravočasno odpove, da pride do gotovine in zadovolji z njo vlagatelj. Ravno tu pa tiči največja odgovornost, katero nosi vsak denarni zavod in tudi vsak vlagatelj. Ako bi hotel denarni zavod izterjati svoje terjatve, od katerih je velik del pod zaščito, uniči v sedanjih razmerah vsakega dolžnika — in kdo pri nas ni dolžnik ali ni najožji sorodnik kakega dolžnika? Ampak ne-le dolžnike bi uničil, oškodoval bi tudi vse druge lastnike nepremičnin, pa tudi vlagatelje same.

Ako dolžnik svojega dolga denarnemu zavodu ne poravnava, bo ta moral povzročiti zelo zamudno in drago sodno in izvršilno postopanje, ki še bolj obremenjuje lastnika zadolžene hiše ali posestva. Treba je pomisliti tudi na to, kaj bi bilo, če bi razni denarni zavodi istočasno pognali na dražbo večje število posestev, samo da lahko zadovolje nemirne vlagatelje. Kaj bi se doseglo z dražbami? Kupci se ne bi našli, ker nimajo dovolj gotovine niti ne morejo dobiti posojila, in morda bi denarni zavod moral prevzeti posestvo in nagnati dosedanjega lastnika. Koristi ne bi imel nihče, denarni zavod ne bi prišel do gotovine, vlagatelj pa tudi ne.

Kakšno škodo pa bi povzročila cela vrsta podobnih neuspešnih dražb? Dosedanji lastniki bi prišli ob

svoje posestvo in bi stali na cesti, vrednost vseh posestev v vsem kraju pa bi padla, kar bi bilo še težje. Izvedelo bi se n. pr., da neko posestvo, cenjeno na Din 100.000, niti pri mnogo nižji izklicni ceni ni našlo kupca — in padla bi vrednost posestev vseh lastnikov v vsem kraju in v vsej državi.

Vsak vlagatelj se torej mora zavedati, kako lahko z nepotrebnim dviganjem denarja spravi v težavo in celo ob posestvo morda celo svojega sosedu ali brata, kateremu noče storiti škode, vrhu tega pa povzroči ogromno škodo tudi sebi samemu, pa tudi vsemu narodnemu gospodarstvu. Vse narodno premoženje bi pri ponovnih dražbah moralo pasti zelo nizko. Jasno je zato, kako velik delež na ohranitvi vsega narodnega premoženja ima vsak vlagatelj. Čim manj bo po nepotrebnem dvigal denar, tem bolj bo naraščala vrednost njegovega lastnega posestva in vseh drugih, obenem pa bo dolžniku olajšal breme dolga in njegovo odplačevanje. To dvoje pa je gotovo skupna želja vseh!

Še nadaljnjo veliko škodo prinaša denar, ki leži brezplodno doma — da namreč manjka v prometu. Kdor je n. pr. 1. 1931. dvignil po nepotrebnem 100 tisoč Din in drži ta denar doma — in takih je mnogo — je izgubil v teku dveh in pol let na obrestih nad 15.000 Din. Ta denar pa tudi povzroča, da leži mrtva kupna moč, ki je v njem, mesto da bi oživljala trg. Denarni zavod bi lahko isti denar posodil nekemu, ki hoče z njim sezidati hišo, povečati svojo obrt ali trgovino ali tvornico, in bi na ta način lahko dal kruha velikemu številu sedaj brezposelnih; oživela bi trgovina, tvornice bi začele zopet delati, in kmetovalec bi lažje prodajal svoje pridelke. Kdor ima denar doma, naj se zaveda, ko vidi brezposelnega, da ima tudi on svoj del krivde na tem, da brezposelni ne more dobiti dela in je navezan na privatno ali

javno podporo. Podpora pa zopet zahteva od države ali občine večje izdatke — in zopet je tu nov vzrok, zakaj so davki višji. Vsak vlagatelj lahko pripomre k temu, da se omili brezposelnost in davki ne zvišujejo! Dokaz za to trditve je tudi dejstvo, da je najmanj brezposelnih tam, kjer državljani največ štedijo, na Francoskem, čeprav se tudi tam pozna kriza. Kriza je svetovnega značaja in zato ni mogla prizanesti popolnoma nobeni državi, ker so sedaj vse tako tesno na sebe navezane. Zato se tudi pozna v drugih državah, ako le v eni državi razmere na kreditnem trgu niso urejene. Torej imajo vse države interes na tem, da se kreditne razmere uredijo in je varčevanje smatrati za eno največjih državljanskih vrtil, za enega izmed temeljev vsake države.

Nekaj besed moram posvetiti tudi onim, ki so se bali inflacije. Inflacija je prekomerno povišanje denarnega obtoka, ki ima za posledico neizogibno povišanje domačih cen. Pri nas teh znakov ni, saj je denarni obtok ostal na prejšnji višini in cene niso narasle. Kaj pa se je doseglo z govoricami o inflaciji? To, da so mnogi odnesli denar na nedovijeni način v tujino, kjer pa so banke njihov denar zelo neprijazno sprejele in zahtevajo celo pristojbine za shrambo denarja, mesto da bi denar oplajal naše gospodarstvo, ki ga tako nujno potrebuje. Tudi te zadeve krivda na sedanjih razmerah in tudi ti so krivi, ako smo navezani še vedno v toliki meri na tuji kapital, ki pa je deloma naš kapital, ki se vrača v našo državo pod tujo firmo in je mnogo dražji kakor domači. In kaj so dosegli ti škodljivci? Treba le pogledati, kako je padel angleški funt in celo dolar, oni dolar, o katerem so vsi sanjali, je padel mnogo nižje kakor skoraj vse ostale valute. Celó švicarski frank je imel po vojni svojo inflacijo, kar ni vsakomur znano. (Dalje prihodajče.)

Dobava prodaja

Nabava motvoza št. 33. Dravska direkcija pošte v Ljubljani razpisuje dobavo 400 kg motvoza št. 3/3 — 550 m na kg. — Pogoji so na vpogled v rač. ekonomskem odseku, ponudbe pa se sprejemajo do 14. februarja t. l.

Strojni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 14. februarja ponudbe o dobavi 160 kg železnih verig, 60 kg jeklene pločevine, 200 kg zakovic za kotle, 550 kg železa in 500 kg martinovega jekla.

Gradbeni oddelek direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 16. februarja ponudbe o dobavi 1000 kg gorske krede, 150 kg črne barve, 1000 kg firneža, 100 kg sikativa, 500 kg steklarskega kleja.

Direkcija drž. železnice Subotica sprejema do 21. februarja ponudbe o dobavi raznega materiala (sadra, ključavnice, žagini listi, železo, cinkovo belilo, ščetke, brusne plošče itd.).

Direkcija drž. železarne Vares sprejema do 21. februarja ponudbe o dobavi 2900 kg jekla; do 28. februarja pa o dobavi 200 m brezšivnih cevi in mizarskega orodja.

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 26. februarja ponudbe o dobavi 30.000 kg portland-cementa in 600 m pocinkanih cevi.

Dobava mesa za čas od 1. aprila do 30. septembra se odda potom javnih licitacij in sicer: dne 17. februarja pri Komandi mesta v Uroševcu; dne 19. februarja pri Komandi mesta v Kosovski Mitrovici in pri Komandi mesta Novi Pazar; dne 21. fe-

bruarja pri Komandi mesta v Peči in pri Komandi kosovske divizijske oblasti v Prištini; dne 23. februarja pa pri Komandi mesta v Prizrenu in pri Komandi mesta Djakovice.

(Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

Dobava drv in premoga. Komanda Drinske divizijske oblasti v Valjevu razpisuje te licitacije za dobavo drv in premoga: Dne 16. februarja pri Komandi mesta v Šabacu za 280 m³ drv in pri Komandi mesta Vinkovci za 1890 m³ drv in 50 t premoga; dne 17. februarja pri Intendanturi Drinske divizijske oblasti v Valjevu za 8000 m³ drv in 450 ton premoga, pri Komandi mesta Sremska Mitrovica za 600 m³ drv in pri Komandi mesta v Bijeljini za 900 kubičnih metrov drv in 120 ton premoga. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istih komandah.)

Direkcija drž. železnice Subotica sprejema do 20. februarja ponudbe o dobavi centrifugalne sesaljke.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 22. februarja ponudbe o dobavi 10.000 kg korbida.

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 22. februarja ponudbe o dobavi 90 manesmanovih cevi.

Razpisane so te ofertne licitacije:

Dne 24. februarja pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu za dobavo 120.000 porcij mesnih konzerv in 35.000 porcij jetrnih konzerv.

Dne 2. marca t. l. pri Direkciji pomorskega prometa v Splitu za dobavo zakovic, vijakov.

Razpisane so te ofertne licitacije:

Dne 20. februarja pri upravi državnih monopolov v Beogradu za dobavo 10.000 kg lepila. — Dne 23. februarja pri Direkciji pomorskega prometa v Splitu za dobavo pisarniškega materiala. — Dne 2. marca pri Direkciji drž. železnice v Sarajevu za dobavo 4920 komadov šamotne opeke. (Natančnejši podatki v pisarni Zbornice za TOI.)

Oddaja vzdave parnih kotlov. Dne 19. februarja bo pri Direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu ofertna licitacija za oddajo vzdave 4 parnih kotlov za Direkcijo drž. rudnika v Zenici. (Oglas, pogoji in načrti v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Zakup restavracije na postaji Maribor gl. kol. se odda na licitaciji dne 26. februarja pri Direkciji drž. železnice v Ljubljani. (Oglas v pisarni Zbornice TOI.)

Adaptacijska dela objekta v vojašnici »Vojvode Putnika« v Zagrebu se oddajo z ofertno licitacijo dne 19. februarja pri inženjerskem oddelku Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

KLIFARJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše

KLIFARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

»GLASNIK ZAVODA ZA POSPEŠEVANJE ZUNANJE TRGOVINE«

Izšla je 5. številka te naše ugledne gospodarske revije. Iz njene bogate vsebine omenjamo: Svetovna proizvodnja in lesna trgovina. — Naši trgov. odnosi s Švico. — Gospodarske razmere v Maroku. — Pregled tujih trgov in sicer: avstrijskega, italijanskega in trga s čebulo. — Trgovinsko politične vesti. — Gospodarska vprašanja in dogodki. — Gibanje naše zunanje trgovine. — Razne gospodarske vesti iz tujine. — Razne statistične vesti. — Prometne vesti. — Razpisi finančnega ministrstva. — Razstave in sejmi. — Bibliografija. — Drobne vesti. — Razvrstitev živinskih izvoznih kontingentov in povpraševanje po našem blagu v tujini. — Letna naročnina na »Glasnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine velja 200 Din. Revija izhaja vsakih deset dni. Naroča se pri upravi Glasnika, Beograd, Ratnički dom. Glasnik toplu priporočamo vsem gospodarskim delavcem.

Ponudbe. poupravevanja

Za izvoznike živine. Tvrška The Malta Cattle & Cereal Import Company, Malta, P. O. Box 395, Valletta-Malta, se zanima za uvoz naše živine v Malto. Izvozniki naj se s ponudbami in zaradi informacij neposredno obrnejo na imenovano tvrško.

RAZNO

Naš vojaški ataše v Parizu general Nenadović je nenadoma umrl v Parizu.

V mariborski Mauthnerjevi tekstilni tvornici so začele delavke stavkati, ker ni podjetje hotelo zvišati plače za 10 do 15 par na uro.

Velik kamnolom granita bo začela izkoriščati banska uprava Donavske banovine. Investicijska dela bodo veljala 16 milijonov Din. Nadalje zgradi banska uprava svojo bansko palačo.

Po novem zakonu se bo moral pri nas vsak moški, predno stopi v zakon, dati zdravniško pregledati, če ni spolno bolan. Vse javne hiše, ki so bile še v Slavoniji, Bosni in južni Srbiji, se odpravijo.

Sovjeti pripravljajo nov stratosferni polet. Prof. Prokopijev, ki bo izvršil polet, pravi, da bo dosegel višino 30.000 metrov. Gondola bo imela svoje padalo, prav tako pa tudi vsak mož posadke.

Silen orkan je divjal nad sev. Evropo. Zlasti je trpela severna Nemčija, Danska in del Poljske. Več oseb je bilo ubitih.

Holandska motorna ladja »Stormvogel«, ki je bila natovorjena z bencinom, je v bližini Norderneya zletela v zrak. Vsa posadka je mrtva.

Program ljubljanske radio postaje

Sreda, dne 14. februarja: 12.15: Reproduciran klavirski koncert — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, Donski kozaki v reproducirani glashi — 18.00: Komorna glasba, Radio-kvintet — 18.30: Radio-orkester — 19.00: O socialni vzgoji (dr. Stanko Gogala) — 19.30: Literarna ura: Zofija Narkovska (Marica Bartolova) — 20.00: Prenos opere iz Ljubljane — V odmoru: Čas in poročila.

Četrtek, dne 15. februarja: 12.15: Reproducirana orkestralna lahka glasba — 12.45: Poročila — 13.05: Čas, slavni pevci (plošče) — 18.00: O tepi knjigi (Podbevšek) 18.30: Srbohrvaščina (dr. Rupel) — 19.00: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) — 19.30: Plošče po željah — 20.00: Prenos iz Beograda — 22.00: Čas, pomočila Radio-jazz.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama.
Torek, dne 13. februarja ob 21.: Charlejeva tetka. Izven. Znižane cene.

Opera.
Torek, dne 13. februarja ob 20.: Ples v Savju. Izven. Znižane cene.

Po daljši in mučni bolezni je gospod

PAVEL EBNER

hranilnični blagajnik v pok.

12. februarja 1934 umri.

Pogreb bo v sredo 14. t. m. ob pol 4. uri pop. iz Gosposke ulice št. 10.

Pokojujnik si je pridobil pri nas za svoje dolgoletno vestno in vzorno službovanje časten ter trajen spomin.

Ljubljana, 13. februarja 1934.

Hranilnica Dravske banovine
v Ljubljani